

Kyrkohandboken

Från: Gagnef Kyrkoherden
Skickat: den 29 december 2015 14:32
Till: Kyrkohandboken
Kopia: gittan.ihlis@gmail.com
Ämne: remiss

Kategorier: Röd kategori

Hej!

Gagnefs pastorat tackar för remissförfrågan ang. ny handbok, men avstår från att utnyttja tillfället.

Här är vi tacksamma om vi kan lösa frågan om kyrkoherderekrytering under våren!

Hälsningar i Kristus

Fredrik Lautmann

Prost

Vik.kyrkoherde i Gagnefs pastorat

Kyrkbyvägen 35

785 30 Gagnef

Tel. 070- 322 85 30

Kyrkohandboken

Från: Camilla Brännström
Skickat: den 19 februari 2016 09:29
Till: Boel Hössjer Sundman
Ämne: Remissvar gällande Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del 1
Kategorier: Röd kategori

Hej Boel,

Vår organisation har bestämt sig för att inte lämna remissvar gällande förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del 1.

Hur, och till vem, meddelar jag detta?

Med vänliga hälsningar

Camilla Brännström

VD-assistent

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

Telefon direkt: 08-737 72 83 Mobil: 070-619 10 15
Box 4312, 102 67 Stockholm | Medborgarplatsen 3
E-post: camilla.brannstrom@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/arbetsgivare

Medlemsnytta i framkant

Kyrkohandboken

Från: Peter Brandberg
Skickat: den 29 februari 2016 13:03
Till: Kristina.Harrison@kyrka.se
Kopia: Kyrkohandboken
Ämne: SV: Reviderat kyrkohandboksförslag (SKU 2016:1). Ärendenummer 533687

Kategorier: Röd kategori

Hej Kristina

Tack för denna information.

Mvh Peter

Peter Brandberg

ANALYTIKER
ÄRKEBISKOPENS OCH GENERALSEKRETERARENS SEKRETARIAT
E-POST: peter.brandberg@svenskakyrkan.se
TELEFON: 018-169754
FAX DIREKT: 018-169538

Svenska kyrkan

KYRKOKANSLIET
POSTADRESS: 751 70 Uppsala BESÖKSADRESS: Sysslomansgatan 4
TELEFON: 018-16 95 00 www.svenskakyrkan.se

Från: Kristina.Harrison@kyrka.se
Skickat: 2016-02-26 15:06:17
Till: Kanslistod@svenskakyrkan.se
Kopia:
Ämne: Reviderat kyrkohandboksförslag (SKU 2016:1)

Kyrkans Akademikerförbund är tacksamt över att förbundet har fått förfrågan om att besvara denna remiss. Förbundet anser det viktigt att i denna typ av frågor få möjligheten att utgöra remissinstans. Likväl har förbundsstyrelsen per den 15 februari, efter att noga ha övervägt frågan, fattat beslutet att just i denna fråga avstå från att besvara remissen och istället överlämna åt förbundets medlemmar att lämna remissvar då flertalet av medlemmarna i egenskap av kyrkoherdar och andra ledare kommer att besvara remissen utifrån sina lokala sammanhang.

pua/kanslichef Vibeke Hammarström

Hälsningar Kristina

Kristina Harrison

Chefssekreterare
Tel 08-441 85 76
Mob 072-721 95 76

Kyrkans Akademikerförbund - Box 30078 - 104 25 Stockholm
Besöksadress - Mariedalsvägen 4
Växel 08-441 85 60 - Fax 08-441 85 77
Kyrka – Vi kan kyrkan! - www.kyrka.se

Kyrkohandboken

Från: Kyrkohandboken
Skickat: den 19 februari 2016 10:26
Till: Alexander Maurits
Ämne: SV: remiss kyrkohandboksförslaget. Ärendenummer 522874

Kategorier: Röd kategori

Hej!

Tack för ditt svar. Då noterar vi att CTR avstår från att svara på remissen om det reviderade kyrkohandboksförslaget (SKU 2016:1). Förutom inbjudna remissinstanser är det också öppet för enskilda eller grupper att inkomma med spontansvar om remissen.

Bästa hälsningar

Boel Hössjer Sundman

Boel Hössjer Sundman

HANDLÄGGARE FÖR KYRKANS GUDSTJÄNSTBÖCKER, PRÄST, TD
SEKRETARIATET FÖR TEOLOGI OCH EKUMENIK
E-POST: boel.hossjersundman@svenskakyrkan.se
TELEFON DIREKT: 018 169668 MOBIL: 0730 440571
www.svenskakyrkan.se/kyrkohandboken

Svenska kyrkan

KYRKOKANSLIET, POSTADRESS: 751 70 Uppsala
BESÖKSADRESS: Sysslomansgatan 4
TELEFON: 018-16 95 00 www.svenskakyrkan.se

Från: Alexander Maurits [<mailto:alexander.maurits@ctr.lu.se>]
Skickat: den 9 februari 2016 20:43
Till: Kyrkohandboken
Ämne: SV: remiss kyrkohandboksförslaget. Ärendenummer 522874

Bästa Boel!

Tack för detta förtydligande!

Jag har fört vidare frågan till vår institutionsstyrelse. Vid styrelsens sammanträde de 3 februari beslutades att lämna remissen utan åtgärd, eftersom den varken kommer från en statlig myndighet eller direkt berör institutionens verksamhet. Däremot ombads jag att framföra att vi har en rad forskare som utifrån sina respektive forskningsinriktningar kan vara intresserade att lämna enskilda svar på remissen. Exempel på sådana forskare är prof. Stephan Borgehammar (stephan.borgehammar@ctr.lu.se), doc. Johanna Gustafsson Lundberg (johanna.gustafsson_lundberg@ctr.lu.se) samt prof. Anders Jarlert (anders.jarlert@ctr.lu.se).

Vänliga hälsningar,

Alexander Maurits

Alexander Maurits
Prefekt, Forskare i kyrkohistoria
Centrum för teologi och religionsvetenskap, Lunds universitet

Besöksadress: Helgonavägen 3, Lund
Postadress: Box 192, 221 00 LUND
Tel. 046-222 03 23, 070-604 25 77
E-post: alexander.maurits@ctr.lu.se

Webb: <http://www.teol.lu.se/person/AlexanderMaurits>

Från: Boel Hössjer Sundman [mailto:boel.hossjersundman@svenskakyrkan.se] **För** Kyrkohandboken

Skickat: den 28 januari 2016 14:34

Till: Alexander Maurits

Ämne: VB: remiss kyrkohandboksförslaget. Ärendenummer 522874

Hej,

Ja det stämmer att CTR är inbjuden remissinstans för kyrkohandboksförslaget. Remissbrev gick ut till reception@lux.lu.se den 18/12 2015, Volymerna som kommit nyligen är remissexemplaren. Själva remissenkäten har skickats till ovanstående adress idag den 27/1.

bästa hälsningar

Boel Hössjer Sundman

Boel Hössjer Sundman

HANDLÄGGARE FÖR Kyrkans GUDSTJÄNSTBÖCKER, PRÄST, TD

SEKRETARIATET FÖR TEOLOGI OCH EKUMENIK

www.svenskakyrkan.se/kyrkohandboken

Svenska kyrkan

KYRKOKANSLIET, POSTADRESS: 751 70 Uppsala

BESÖKSADRESS: Sysslomansgatan 4

TELEFON: 018-16 95 00 www.svenskakyrkan.se

Från: alexander.maurits@ctr.lu.se

Skickat: 2016-01-27 10:21:18

Till: Kanslistod@svenskakyrkan.se

Kopia:

Ämne: remiss kyrkohandboksförslaget

Hej!

Centrum för teologi och religionsvetenskap (CTR) vid Lunds universitet har mottagit förslaget till ny kyrkohandbok. Paketet har ingen specifik mottagare så jag undrar nu om CTR eller teologiska fakulteten i Lund möjligen är en av Svenska kyrkan utsedd remissinstans. Eller vet ni närmare besked om det är något särskild medarbetare vid vår institution som är mottagare av paketet?

Tacksam för information om detta.

Vänliga hälsningar,

Alexander Maurits

Prefekt, Forskare i kyrkohistoria

Centrum för teologi och religionsvetenskap, Lunds universitet

Besöksadress: Helgonavägen 3, Lund

Postadress: Box 192, 221 00 LUND

Tel. 046-222 03 23, 070-604 25 77

E-post: alexander.maurits@ctr.lu.se

Webb: <http://www.teol.lu.se/person/AlexanderMaurits>

~~KS 2016-02-20~~
KS 2015/1245:14

Kyrkohandboken

Från: Monica Stark Hesselgren <monica.stark.hesselgren@koping.net>
Skickat: den 29 februari 2016 16:58
Till: Kyrkohandboken
Ämne: Spotanremiss från KMR i Västerås stift Södra Västmanlands kontrakt
Bifogade filer: Remissvar kyhandboken (2).docx

Kategorier: Grön kategori

Hälsningar med hopp om att ni läser och begrundar.
Monica Stark Hesselgren
Kontraktsombud KMR/Lärarförbundet i Västerås Stift
Södra Västmanlands kontrakt

Kungsör 2016-02-29

Remissvar från kyrkomusikerna i Södra Västmanlands kontrakt gällande förslag till ny kyrkohandbok

Ett förslag till ny kyrkohandbok är omvälvande för alla som verkar och lever i våra högmässor, familjegudstjänster, gudstjänster och förrättningar. Att ändra det invanda är en process, mer än ett beslut.

Därför vill vi rikta kritik, inte mot förslaget i sig, utan mot den brådska med vilken denna nya remissrunda har initierats och genomförts. Alla församlingar som i förra omgången inte varit provförsamlingar står fortfarande på ruta ett och hade nu bara fyra månader på sig att ta ställning. Detta finner vi kyrkomusiker i Södra Västmanlands kontrakt märkligt särskilt med tanke på den massiva kritik som riktats mot musiken i förslaget i förra remissrundan. Vi hade i den här vändan önskat att få tid att prova musiken, diskutera och tillsammans i arbetslag och kollegium värdera musiken. Till detta anser vi inte att ni gett oss nog med tid. Varför denna brådska med en så viktig produkt som man hoppas ska spridas och uppskattas i många årtionden framåt?

För kyrkomusikerna i Södra Västmanlands kontrakt

Monica Stark Hesselgren
Kontraktsombud

KS 2015/1245:15

Kyrkohandboken

Från: Emma Jacobsson
Skickat: den 4 mars 2016 11:00
Till: Kyrkohandboken
Ämne: ang dopordningen KHB 2016
Bifogade filer: Spontanremiss KHBförslag2016 ang dopgudstjänsten.docx
Kategorier: Grön kategori

4 mars 2016

Remissvar angående ny kyrkohandbok 2016

Förslag om förkortad variant av dopgudstjänst.

Dopgudstjänstens fokus är att en person blir döpt.

Med föreslagen (liksom i nuvarande 1986:ans) form av dopgudstjänst med obligatoriska moment som psalmer och klockringning gör vi det tyvärr svårare för människor att bli döpta.

Jag har i dopsamtal mött föräldrar som är mycket blyga och som våndas inför att stå inför en församling med sitt barn, liksom vuxna som önskar dop i samma situation. Det är lätt att tänka att flera som önskar dop avstår därför att rädsla för hur det är ordnat liksom för att sjunga tar överhand.

I flera församlingar sitter dessutom anställda och kyrkoråd och diskuterar doptider som om det vore avgörande att dopet sker i söndagens högmässa eller på en lördag.

Jag föreslår därför att en "kortvariant" av dopgudstjänst skall finnas som möjlighet, där klockringning och musik helt utgår. D v s en dopgudstjänst som inte förutsätter ett större församlat sällskap, som inte förutsätter musiker. En gudstjänst som lika gärna kan ske på en onsdag eftermiddag eller på kontorstid. Bara kyrkan och prästen inte är upptagna. Då kan dopet ske direkt efter samtalet.

Det förstärker även dopet som sakrament. Det är dophandlingen med upptagandet i kyrkan och föreningen med Jesus Kristus som blir det centrala och fler personer kan känna sig trygga med att låta döpa sitt barn, ta emot dopet.

Gör det inte så svårt! Gör det enklare! Dopet är en enkel handling med det stora, närmast obeskrivliga, löftet av Guds närvaro. En psalm mer eller mindre ändrar inte på detta.

med önskan om Guds frid

Emma Jacobsson, präst i den teckenspråkiga verksamheten i Göteborgs stift.

emma.jacobsson(a)svenskakyrkan.se

073 773 88 54

Kyrkohandboken

Från: Margareta Raab
Skickat: den 5 mars 2016 11:56
Till: Kyrkohandboken
Ämne: Spontanremiss
Bifogade filer: Spontanremiss.docx

Kategorier: Grön kategori

Vänliga hälsningar

Margareta Raab

DOMKYRKOMUSIKEN/CATHEDRAL MUSIC

+ 46 18 430 36 10

margareta.raab@svenskakyrkan.se

www.udg.se

www.uppsaladomkyrkasflickkor.se

UPPSALA DOMKYRKOFÖRSAMLING

Domkyrkoplan 5-7, 753 10 UPPSALA, SWEDEN

+ 46 18 430 35 00

www.uppsaladomkyrkoforsamling.se

www.uppsaladomkyrka.se

Jag finner det märkligt att de halleluja, bönerop och andra partier som i kyrkohandboksförslaget är skrivna för kör endast finns i SATB-sättning. Landet kryllar av duktiga flick- och damkörer som med lätthet skulle sjunga dem i SSA-sats. Förmodligen tjänstgör fler diskantkörer än blandade körer i gudstjänsterna. Alla partier som är satta för kör bör finnas i sättning för SATB; SSA; TTBB samt SAB. Om inte, kommer kyrkomusikerna själva att arrangera för de behov de har med resultat att det florerar hundratals olika arrangemang.

Med vänlig hälsning,

Margareta Raab, Uppsala domkyrka

Kyrkohandboken

Från: Christina Byström
Skickat: den 14 mars 2016 14:25
Till: Henrik Tobin; Ingegerd Sjölin; Boel Hössjer Sundman
Ämne: SV: Remissvar FBHO

Kategorier: Röd kategori

Hej !

Jag fick just en påminnelse om att lämna in våra remissvar, men som jag skrev för någon vecka sedan, avstår vi som nätverk att inlämna ett gemensamt svar. De remissvar som lämnas enskilt av flera nätverksförsamlingar, representerar väl de erfarenheter vi inom nätverket gör. Vänligen Christina Byström

Från: Christina Byström
Skickat: den 4 mars 2016 09:20
Till: Henrik Tobin; Ingegerd Sjölin
Ämne: Remissvar FBHO

Hej !

Christina Byström heter jag och samordnar nätverket Framtidenborhososs/FBHO. Nätverket har blivit inbjudet att inkomma med ett remissvar på det reviderade förslaget till ny kyrkohandbok.

Vi inkom ju med ett svar på förra förslaget och uppskattar mycket att bli tillfrågade.

Vad gäller denna omgång remissvar har vi i styrgruppen dock kommit fram till att vi som nätverket tackar nej till att lämna ett gemensamt svar. Flera av nätverksförsamlingarna är även i denna omgång med som exklusiva remissinstanser, och vi resonerar nu, att deras svar mycket väl representerar de erfarenheter som nätverket gör och har som helhet.

Tack för förfrågan,
Vänliga hälsningar, Christina Byström, 0707/140014
samordnare, nätverket Framtidenborhososs

Kyrkohandboken

Från: Anna Jonsson
Skickat: den 16 mars 2016 12:51
Till: Boel Hössjer Sundman
Ämne: SV: Frågor angående nya handboksförslaget

Kategorier: Grön kategori

Hej Boel

Tack själv för samtal och artikel. Det kändes bra att få reda ut de frågetecken som fanns.

Jag hoppas att du får en fin påsk!

Värliga hälsningar

/Anna

Från: Boel Hössjer Sundman
Skickat: den 15 mars 2016 18:54
Till: Anna Jonsson
Ämne: SV: Frågor angående nya handboksförslaget

Hej Anna!

Tack för samtal i förra veckan. Det var värdefullt för mig och revisionsarbetet. Här kommer nu artikeln som jag talade om.

Allt gott!

Bästa hälsningar

Boel Hössjer Sundman

Från: Anna Jonsson
Skickat: den 2 mars 2016 10:20
Till: Boel Hössjer Sundman
Ämne: SV: Frågor angående nya handboksförslaget

Hej Boel

Tack för ditt snabba svar! För mig skulle det passa allra bäst på tisdag 8/3, jag har tid från 8.15-13.45. Det andra alternativet skulle kunna vara torsdag 10/3 kl. 10-12.

Hur ser det ut för dig dessa tider?

Vänliga hälsningar

Anna Jonsson

Från: Boel Hössjer Sundman
Skickat: den 1 mars 2016 17:53
Till: Anna Jonsson
Ämne: Re: Frågor angående nya handboksförslaget

Hej!

Tack för ditt brev med många viktiga frågor. Jag skulle föreslå att vi kommer överens om en tid då vi kan talas vid i telefon så ska jag försöka svara, förslagsvis i nästa vecka för den här veckan är jag på tjänsteresa. När kan du då? En del av dina frågor besvaras kan man säga genom samspelet med Kyrkoordningens möjligheter med stor flexibilitet "för viss tid" eller "för visst tillfälle" och då man ska anmäla, skicka in agendorna, till domkapitlet.

Hoppas du har möjlighet i nästa vecka.

Bästa hälsningar

Boel Hössjer Sundman

Boel Hössjer Sundman

1 mars 2016 kl. 16:21 skrev Anna Jonsson <anna.s.jonsson@svenskakyrkan.se>:

Hej Boel

Jag hoppas att du är rätt person att rikta dessa frågor till. Om inte får du gärna meddela mig vem jag ska kontakta.

Det gäller några detaljer i handboksförslaget som jag upplever att jag har svårt att reda ut inför mina kollegor (det är jag som har huvudansvaret för gudstjänst i arbetslaget).

En del frågor kan tyckas vara petitesseer, men det är den typen av frågor som jag märker att jag behöver reda ut när vi ska anpassa agendor osv. Vissa av frågorna är sådant som jag tycker verkar ha ett tydligt svar, men sen när jag läser vidare så är det inte så tydligt plötsligt (t ex i fråga om nattvardsbön osv).

Jag hoppas att du har möjlighet att reda ut det här åt mig, så att jag vet hur jag ska förhålla mig i vårt arbete.

Tack på förhand!

Vänliga hälsningar

Anna Jonsson

Präst i Hedemora-Garpenbergs församling

Angående minimikraven för gudstjänst

I Kommentarer till nya handboksförslaget (2016) står det på s 62 att det alltid ska vara läsning ur Bibeln, Vår fader, psalm och välsignelse.

Vilka gudstjänster innefattas egentligen i detta? Exempel från vårt gudstjänstliv senaste åren har haft följande undantag från den regeln:

1. Lunchmusik med andakt på en helgfri vardag (andakten har i regel varit en fri bön samt en bibeltext, däremot varken Vår Fader, Välsignelsen eller psalm)
2. Babygudstjänst på en helgfri vardag, där vi haft sånger och böner från ordinarie verksamhet, ibland någon psalm men inte alltid. Aldrig Vår fader, alltid välsignelse, alltid lästa *eller* återberättade *eller* dramatiserade bibeltexter/-verser.
3. Familjegudstjänst/-mässa (ibland som huvudgudstjänst) där vi ofta haft "Gud som haver" istället för Vår Fader.
4. Morgon-/aftonbön på konfirmandläger

3an är uppenbarligen fel såvitt jag kan förstå, även om det inte är huvudgudstjänst, men övriga tre?

Kortare gudstjänst

Del 1 av nya handboksförslaget (2016) står det på s 18 instruktioner för kortare gudstjänster. Det framgår inte riktigt om det är huvudgudstjänster, eller bara icke-huvudgudstjänster som åsyftas här. Längre fram i instruktionerna finns hänvisningar hit ang. färre psalmer (t ex fr s 30 Mässa/Gudstjänst som huvudgudstjänst), men hur är det med möjligheten att *vid huvudgudstjänst* A. infoga förbön i nattvardsbönen, och B. sammanfoga inledningsord, predikan och beredelseord?

Sammanfattningsvis: kan en *huvudgudstjänst* utformas som en "kortare gudstjänst"?

Bön om förlåtelse, Förlåtelseord/Löftesord och Överlåtelsebön

Får något av dessa moment, vid någon slags gudstjänst/mässa, formuleras med andra ord? Om ja, vilka moment, och vid vilken typ av gudstjänst/mässa?

När jag läser handboken samt kommentarerna så verkar det INTE möjligt att formulera eget, men det skulle alltså betyda att vi aldrig kan ha en överlåtelsebön formulerad på ett annat sätt i någon typ av gudstjänst (om vi inte anmäler det till domkapitlet?). Är det verkligen så det ska tolkas?

Andra moment har också omtalats som att det bara kan formuleras "med någon av de böner som finns i kyrkohandboken" (t ex nattvardsbönen, se fråga nedan) men sedan har det i något textavsnitt öppnats upp för möjligheter till variation ändå, därav min fråga.

Nattvardsbön

Möjligheten att variera nattvardsböner tycker jag är en svår fråga. Jag har läst fram och tillbaka i både gamla (2012) och nya (2016) handboksförslagen inklusive kommentarer/förklaringar, utan att faktiskt kunna lösa den här frågan. På de flesta ställen står det ungefär som på s 84 i Nya handboksförslaget kommentarer (2016) "ett fast moment *med någon av de böner som finns i kyrkohandboken*", och mitt intryck när jag läser hela del 1 i handboksförslaget (2016) är att det BARA är möjligt att använda de *föreslagna* böner. När jag sedan kommer till s 87 i kommentarer till nya handboksförslaget står det plötsligt i sista stycket att det är möjligt att utforma egna böner för ett visst tillfälle osv, enligt bestämmelserna i KO 18 kap 6§. Tidigare har det sagts att till och med temamässor (s 18, del 1 nya handboksförslaget) ska följa Gudstjänstordningen i *Måltiden*, vilket jag har tolkat som att nattvardsböner inte får omformuleras. Är det en korrekt tolkning, eller åsyftas bara själva ordningen (dvs i vilken ordning saker ska ske)? Vad gäller egentligen för nattvardsböner, dvs i vilka sammanhang och under vilka förutsättningar är det ok att använda *en annan* nattvardsbön?

Exempel på tillfällen som skulle kunna vara aktuella:

1. Vanlig söndag, huvudgudstjänst enligt handboken men med önskan om bibelreferenser till söndagens evangelietext.
2. Vanlig söndag, *EJ* huvudgudstjänst, mäsas/gudstjänst enligt handboken, men med önskan om bibelreferenser till söndagens evangelietext.
3. Temamässa som *ÄR* huvudgudstjänst.
4. Temamässa som *INTE* är huvudgudstjänst.
5. Veckomässa (vanlig veckodag, ej helgdag)

Temamässa/-gudstjänst som är huvudgudstjänst

I del 1 nya handboksförslaget s 18 finns anvisningar om Temamässa/-gudstjänst som *inte* är huvudgudstjänst. Finns det anvisningar om möjligheten till Temamässa/-gudstjänst som *är* huvudgudstjänst, eller ska jag tolka det som att handboksförslaget inte ger utrymme för det (eller att samma anvisningar gäller då)?

OM det finns möjlighet undrar jag t ex om det är möjligt att vid en temamässa utelämna lovsången/helig, alternativt använda andra versioner än de föreslagna.

Utifrån anvisningarna för temagudstjänst/-mässa på s 18 i del 1 Nya handboksförslaget utgår jag från att det är möjligt att omformulera bön om förlåtelse/överlåtelsebön, är det korrekt?

Jag undrar också om möjlighet att variera nattvardsbön, men den frågan ryms i den jag ställt ovan ang Nattvardsböner i allmänhet.

Och jag undrar om möjlighet att omformulera välsignelse, men den ryms i frågan nedan om välsignelseord.

Andra välsignelseord

Ibland stöter jag på andra välsignelseord (alltså alternativ till den aronitiska välsignelsen), t ex från Iona, eller fritt formulerade av kollegor. Enligt vad som sägs på t ex sidan 116 i nya handboksförslaget är det endast föreskrivna välsignelser som är korrekt att använda. Är det i någon form av gudstjänst ok att använda andra ord? Om ja, vilken sorts gudstjänst och under vilka förutsättningar?

Den enkla variationen "GUD välsigne er och bevara er... osv", är den inom ramen för vad som är tillåtet, eller är även den en för stor avvikelse?

Läsning ur bibel för barn

I några av remissvaren framkom önskemål om att kunna läsa ur en bibel avsedd för barn, vid gudstjänst (Kommentarer till nya handboksförslaget (2016) s 35). Det önskemålet följs inte upp med någon kommentar om att det skulle bli så (t ex på s 77 i kommentarer till nya handboksförslaget,

nämns endast flexibilitet rörande VILKEN bibeltext och ANTALET, men inte något om möjlighet till annan "version" av texten), men jag förstår det utifrån vad som INTE sägs, som att det INTE är möjligt att göra så? Eller är det möjligt vid vissa gudstjänster? Om ja, vilka och under vilka förutsättningar?

Andra musikserier

I förklaringar till gamla handboksförslaget (2012) på sidan 65 (sista stycket) och 67 (sista stycket) öppnas upp för möjligheten att använda andra musikserier (serie = vad som nu kallas "Gudstjänstmusik", antar jag, och jag tolkar det som att det både är text och musik som avses) än de som finns i handboken. I Nya handboksförslaget (2016) hittar jag endast möjligheten att variera själva musiken (men ej texten i musiken). Kvarstår möjligheten från gamla förslaget, eller har den möjligheten "dragits in" i nya förslaget?

Anna Jonsson, präst

<image001.png>

Tel. 0225-25 70 12

E-post: anna.s.jonsson@svenskakyrkan.se

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/hedemora

Hedemora-Garpenbergs församling

Kyrkohandboken

Från: Nättraby-Hasslö församling
Skickat: den 17 mars 2016 10:41
Till: Boel Hössjer Sundman
Ämne: VB: Påminnelse till Nättraby-Hasslö församling: Remissvar på Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I

Kategorier: Röd kategori

Från: Tommy Biwefors
Skickat: den 16 mars 2016 13:24
Till: Nättraby-Hasslö församling
Ämne: SV: Påminnelse till Nättraby-Hasslö församling: Remissvar på Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I

Hej!

På grund av byte på kyrkoherdetjänsten har vi dessvärre inte möjlighet att delta i remissarbetet.

Med vänlig hälsning

För Nättraby-Hasslö församling

Tommy Biwefors

Vik kyrkoherde

Från: Nättraby-Hasslö församling
Skickat: den 15 mars 2016 09:07
Till: Tommy Biwefors
Ämne: VB: Påminnelse till Nättraby-Hasslö församling: Remissvar på Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I

Från: Kyrkokansliet kyrkohandboksprojektet [<mailto:svaraintedenna@web.easyresearch.se>]

Skickat: den 14 mars 2016 13:41

Till: Nättraby-Hasslö församling

Ämne: Påminnelse till Nättraby-Hasslö församling: Remissvar på Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I

Påminnelse till Nättraby-Hasslö församling: Remissvar på Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I

Den 28 januari skickades nedanstående e-brev för remissvar avseende Nättraby-Hasslö församling som innehåller den länk som används för att lämna svar. Detta utskick är en påminnelse om att den 15 maj är sista datum att registrera svaret och därför bifogas det tidigare skickade brevet i sin helhet nedan.

På den digitala enkätens förstasida finns möjligheten att ladda ned en sammanställning av samtliga frågor i enkäten som kan användas under arbetet med remissvaret.

Via webbadressen <https://www.svenskakyrkan.se/kyrkohandboken> finns möjlighet att lyssna på delar av musiken i förslaget. På samma sida finns även ett webbverktyg för att göra gudstjänstagendor.

Inbjudan till Nättraby-Hasslö församling att lämna remissvar på Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I (Svenska kyrkans utredningar 2016:1)

Välkommen att lämna remissvar på kyrkohandboksförslaget! Alla remissvar är mycket viktiga i arbetet med att ta fram en ny kyrkohandbok för Svenska kyrkan.

Detta e-brev innehåller en länk som leder till remissenkäten och det frågeformulär som används för att lämna yttrande på kyrkohandboksförslaget. Kyrkohandboksförslaget kan nås i elektronisk form via <http://www.svenskakyrkan.se/kyrkohandboken>. Fler exemplar kan beställas hos Verbum (<https://www.verbum.se/bestallning>).

Detta e-brev skickas till samtliga kyrkoråd. Varje e-brev innehåller en unik länk till ett elektronisk remissenkät för respektive remissinstans. Om utskick saknas för någon instans, ta kontakt med Svenska kyrkans kanslistöd (se nedan) för att få ett nytt utskick.

Senast den 15 maj 2016 ska remissvaret ha inkommit.

Svar som lämnas via denna inbjudan gäller: Nättraby-Hasslö församling.

Nedanstående länk leder till det elektroniska frågeformuläret som gäller ovanstående remissinstans: <https://response.easyresearch.se/s.asp?Id=193776146&Pwd=A92941EF>

Om det inte går att nå remissenkäten via denna länk går det även att gå till webbadressen <https://response.easyresearch.se/s.asp> och logga in med användarnamn och lösenord. Det är också det enklaste sättet att nå formuläret om detta brev skrivits ut på papper.

Användarnamn: 193776146

Lösenord: A92941EF

Det är viktigt att ta del av instruktionerna om remissenkäten som finns på enkätens första sida. På första sidan finns en länk till en PDF-fil som är en sammanställning av enkäten som kan användas som underlag under arbetet med remissvaret. Då det finns olika versioner av remissenkäten ber vi er vara uppmärksamma på att använda rätt underlag. Det underlag som är aktuellt för Nättraby-Hasslö församling är enkäten till kyrkoråd i pastorat/församlingar som tidigare varit försöksförsamling.

Detta brev kan vidarebefordras till en annan e-postadress. Däremot skickas en sammanställning av svaren när enkäten är slutförd till följande e-postadress: natrabby-hasslo.forsamling@svenskakyrkan.se.

Frågor av teknisk karaktär kan ställas till Svenska kyrkans kanslistöd, e-post kanslistod@svenskakyrkan.se, tel. 018-169700. Innehållsliga frågor kan ställas till Boel Hössjer Sundman boel.hossjersundman@svenskakyrkan.se, Ingegerd Sjölin ingegeerd.sjolin@svenskakyrkan.se eller Henrik Tobin henrik.tobin@svenskakyrkan.se tel. 018-169500.

Med vänlig hälsning

Solveig Ininbergs

Huvudprojektledare för kyrkohandboksprojektet

Kyrkohandboken

Från: KKL-Registrator <instregkkl@ltu.se>
Skickat: den 15 mars 2016 15:44
Till: Kyrkohandboken
Kopia: KKL-Registrator
Ämne: SV: VB: Påminnelse till Luleå tekniska universitet/Musikvetenskap: Remissvar på Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I

Kategorier: Röd kategori

Från: Sture Kuusisalo
Skickat: den 15 mars 2016 15:19
Till: KKL-Registrator; Bo Jonsson
Ämne: Re: VB: Påminnelse till Luleå tekniska universitet/Musikvetenskap: Remissvar på Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I

Dnr: LTU-286-2016

Hej,

Avdelningen Musik och Dans vid institutionen för konst kommunikation och lärande LTU väljer att inte lämna något remissvar på "Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I."

Bästa hälsningar

--

Sture Kuusisalo
Utbildningsledare
Avdelningen Musik och Dans
Institutionen för konst, kommunikation och lärande
Luleå tekniska universitet
0911-72642

Från: registrator
Skickat: den 14 mars 2016 14:02
Till: Kerstin Liden; KKL-Registrator
Ämne: VB: Påminnelse till Luleå tekniska universitet/Musikvetenskap: Remissvar på Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I

Hej.

Dnr : LTU-286-2016 / Mvh HK

Från: Kyrkokansliet kyrkohandboksprojektet [<mailto:svaraintedenna@web.easyresearch.se>]

Skickat: den 14 mars 2016 13:42

Till: registrator

Ämne: Påminnelse till Luleå tekniska universitet/Musikvetenskap: Remissvar på Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I

Påminnelse till Luleå tekniska universitet/Musikvetenskap: Remissvar på Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I

Den 28 januari skickades nedanstående e-brev för remissvar avseende Luleå tekniska universitet/Musikvetenskap som innehåller den länk som används för att lämna svar. Detta utskick är en påminnelse om att den 15 maj är sista datum att registrera svaret och därför bifogas det tidigare skickade brevet i sin helhet nedan.

På den digitala enkätens förstasida finns möjligheten att ladda ned en sammanställning av samtliga frågor i enkäten som kan användas under arbetet med remissvaret.

Via webbadressen <https://www.svenskakyrkan.se/kyrkohandboken> finns möjlighet att lyssna på delar av musiken i förslaget. På samma sida finns även ett webbverktyg för att göra gudstjänsttagendor.

Inbjudan till Luleå tekniska universitet/Musikvetenskap att lämna remissvar på Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I (Svenska kyrkans utredningar 2016:1)

Välkommen att lämna remissvar på kyrkohandboksförslaget! Alla remissvar är mycket viktiga i arbetet med att ta fram en ny kyrkohandbok för Svenska kyrkan.

Detta e-brev innehåller en länk som leder till remissenkäten och det frågeformulär som används för att lämna yttrande på kyrkohandboksförslaget. Kyrkohandboksförslaget kan nås i elektronisk form via <http://www.svenskakyrkan.se/kyrkohandboken>. Fler exemplar kan beställas hos Verbum (<https://www.verbum.se/bestallning>).

Varje e-brev innehåller en unik länk till ett elektronisk remissenkät för respektive remissinstans. Om utskick saknas för någon instans, ta kontakt med Svenska kyrkans kanslistöd (se nedan) för att få ett nytt utskick.

Senast den 15 maj 2016 ska remissvaret ha inkommit.

Svar som lämnas via denna inbjudan gäller: Luleå tekniska universitet/Musikvetenskap.

Nedanstående länk leder till det elektroniska frågeformuläret som gäller ovanstående remissinstans:
<https://response.easyresearch.se/s.asp?Id=193806301&Pwd=76EB9FFA>

Om det inte går att nå remissenkäten via denna länk går det även att gå till webbadressen <https://response.easyresearch.se/s.asp> och logga in med användarnamn och lösenord. Det är också det enklaste sättet att nå formuläret om detta brev skrivits ut på papper.

Användarnamn: 193806301

Lösenord: 76EB9FFA

Det är viktigt att ta del av instruktionerna om remissenkäten som finns på enkätens första sida. På första sidan finns en länk till en PDF-fil som är en sammanställning av enkäten som kan användas som underlag under arbetet med remissvaret. Då det finns olika versioner av remissenkäten ber vi er vara uppmärksamma på att använda rätt underlag. Det underlag som är aktuellt för Luleå tekniska universitet/Musikvetenskap är enkäten till övriga remissinstanser.

Detta brev kan vidarebefordras till en annan e-postadress. Däremot skickas en sammanställning av svaren när enkäten är slutfört till följande e-postadress: registrator@ltu.se.

Frågor av teknisk karaktär kan ställas till Svenska kyrkans kanslistöd, e-post kanslistod@svenskakyrkan.se, tel. 018-169700. Innehållsliga frågor kan ställas till Boel Hössjer Sundman boel.hossjersundman@svenskakyrkan.se, Ingegerd Sjölin ingeherd.sjolin@svenskakyrkan.se eller Henrik Tobin henrik.tobin@svenskakyrkan.se tel. 018-169500.

Med vänlig hälsning

Solveig Ininbergs

Huvudprojektledare för kyrkohandboksprojektet

Kyrkohandboken

Från: Boel Hössjer Sundman
Skickat: den 22 mars 2016 10:02
Till: Gunilla Aquilon Elmqvist
Ämne: SV: Remissvar angående handboksförslag

Kategorier: Röd kategori

Hej Gunilla,
Tack för ditt svar angående kyrkohandboksremissen. Då noterar vi att ni avstår att svara.
Bästa hälsningar
Boel Hössjer Sundman

Boel Hössjer Sundman

HANDLÄGGARE FÖR Kyrkans gudstjänstböcker, präst, TD
SEKRETARIATET FÖR TEOLOGI OCH EKUMENIK
www.svenskakyrkan.se/kyrkohandboken

Svenska kyrkan

KYRKOKANSLIET, POSTADRESS: 751 70 Uppsala
BESÖKSADRESS: Sysslomansgatan 4
TELEFON: 018-16 95 00 www.svenskakyrkan.se

Från: Gunilla Aquilon Elmqvist
Skickat: den 15 mars 2016 10:32
Till: Boel Hössjer Sundman
Ämne: Remissvar angående handboksförslag

Hej,
Nosaby församling avböjer att lämna remissvar eftersom vi inte har varit en församling som har testat förslaget.

Med vänlig hälsning

Svenska kyrkan

NOSABY FÖRSAMLING

Gunilla Aquilon Elmqvist
Kyrkoherde

Nosabyvägen 246
291 47 Kristianstad
Tel 044-19 09 71
Fax 044-12 01 04

KS 2015/1245:21

Kyrkohandboken

Från: Paul Hansson
Skickat: den 21 mars 2016 12:01
Till: Boel Hössjer Sundman
Ämne: Remissvar

Kategorier: Röd kategori

Hej Boel!

Vi har fått inbjudan och påminnelse att svara på kyrkohandboksremissen. Dock har församlingen beslutat avstå från att svara – och det ligger inget värderande i beslutet. Dels har vi själva jobbat med vår mässordning sista året och det ska nu utvärderas, dels har vi känt att tiden inte räcker till. Vi litar på att ni gör ett bra jobb med öppna möjligheter inom ett tydligt Ordo!

Mvh Paul

Svenska kyrkan

HALLSTAHAMMAR-KOLBÄCKS
FÖRSAMLING

Paul Hansson

KYRKOHERDE

POSTADRESS: Vallongatan 6, 734 30 Hallstahammar

TELEFON: 0220 465 05 • E-POST: paul.hansson@svenskakyrkan.se

Kyrkohandboken

Från: Pontus Adefjord
Skickat: den 29 mars 2016 09:25
Till: Kyrkohandboken
Ämne: Spontanremiss
Bifogade filer: spontanremiss.doc

Kategorier: Grön kategori

Hej!

Här är lite tankar kring handboksförslaget 2016.

/Pontus Adefjord
Tensta församling
0732-485371

Jag har med glädje konstaterat att mycket av det jag reagerade som starkast på i förslaget 2012 är reviderat i 2016. Men det finns fortfarande en hel del jag upplever som problematiskt.

Dels är det själva strukturen, det känns som att förslaget presenterar gudstjänsten mer som en massa delar än som en helhet. Lite som ett legobygge, där det finns några bitar man måste ha med, andra som man kan strunta i och massa olika färger. Vilka bitar man har blir viktigare än hur man bygger. Det är ett slags nedifrån-upp-perspektiv som jag tycker behöver balanseras med ett uppifrån-ned, där man tar hänsyn till gudstjänstens helhet och hur de olika delarna påverkar varandra.

På samma sätt får man bilden att gudstjänsten bara är den lokala församlingens. Jag tycker att det är oerhört viktigt att gudstjänsten är förankrad och i viss mån präglad av sitt lokala sammanhang, men samtidigt är det också kyrkans (eller till och med Herrens) gudstjänst. Jag ser det mer som att församlingen förvaltar gudstjänsten än äger den. Så det lokala nedifrån-upp behöver balanseras av ett uppifrån-ned.

Här finns också en dimension av lag och evangelium. Är gudstjänsten vad vi gör för Gud (nedifrån-upp, lag) eller något Gud gör för/med oss (uppifrån-ned, evangelium). Är gudstjänsten något vi presterar eller något vi tar emot, kliver in i?

Jag har jobbat med barn, familjer och ungdomar i Svenska kyrkan sedan 2011. Innan det jobbade jag som musiklärare i grundskolan fyra år. Jag vet att man kan behöva använda ett annat språk i t ex en familjegudstjänst, men jag vet också att barn och ungdomar inte är dumma. Förenkling behöver inte innebära en urvattning. Därför är det tråkigt att se hur platta vissa texter i handboksförslaget är.

Strävan efter ett öppet språk får inte gå så långt att det blir innehållslöst, något jag tycker att det blir i t ex inledning 5. Ett öppet språk är mer inbjudande, men blir det för öppet blir det obegripligt för många. Då blir tröskeln helt plötsligt skyhögt, fast man kämpat för att göra den låg. Det till synes "öppna" språket blir internt och slutet.

Kyrkan har i alla tider använt bibelord i liturgin. Det är ord som varit omoderna, men ständigt aktuella, i tusentals år. Ord som håller att nästas, år ut och år in, generation efter generation. Korset har fortsatt vara en dårskap och en stötesten, men vi ska fortsätta förkunna det. När jag som vuxen upptäckte kristen tro och började gå i kyrkan var det traditionella gudstjänstsspråket svårt, men samtidigt fängslande. Jag blev nyfiken och ville veta mer. Det fanns något att upptäcka där. Görs gudstjänsten för "bekväm" är jag rädd att man också tappar djupet i den.

Jag är medveten om att man fortfarande med det nya förslaget kan fira en väldigt traditionell gudstjänst, att inget egentligen går förlorat. Åtminstone inte i teorin, på pappret. Det är vad som händer i praktiken som oroar mig.

En mer konkret sak jag stört mig på, som också har med tydlighet att göra, är några av alternativen till lovsången, laudamus. Den kan ersättas med en trinitarisk lovpsalm, vilket är fullt rimligt. Men alternativ 7, 8 och 9 är inte trinitariska. I bästa fall kan de förstås trinitariskt, men de uttrycker inte en trinitarisk tro. Treenigheten är viktig och central i kristen tro, det är något vi behöver bli bättre på att uttrycka, inte sämre. Texter som dessa drar mer mot modalism. Kyrkohandboken är ett bekännelsedokument och kyrkans bekännelser har alltid haft funktionen att avgränsa mot villoläror, inte inbjuda till dem.

Hälsningar i Kristus

Pontus Adefjord

Församlingsassistent, teol. stud., prästkandidat för Uppsala stift

KS 2015/1245:24

Kyrkohandboken

Från: Tomas Londahl <Tomas.Londahl@musikaliskaakademien.se>
Skickat: den 5 april 2016 17:43
Till: Kyrkohandboken
Ämne: remissvar
Bifogade filer: Remissvar Kungl. musikaliska akademien KHF 2016.pdf;
Remissyttrande+Kyrkohandboksförslaget 2012.pdf

Prioritet: Hög

Kategorier: Lila kategori

RE: KHF 2016 - remissvar

I bilagan återfinns **Kungl. Musikaliska akademiens** samlade remissvar gällande det reviderade kyrkohandboksförslaget KHF 2016.

För tydlighetens skull finna i bilaga 2 vårt tidigare remissyttrande gällande 2012 års förslag.

Med vänlig hälsning,

Tomas Löndahl
Ständig sekreterare
Kungl. Musikaliska akademien

Blasieholmstorg 8, 111 48 Stockholm
0708-20 77 57
tomas.londahl@musikaliskaakademien.se
www.musikaliskaakademien.se

Obs! Ny mailadress!

Dnr: 16047

Kungl. Musikaliska akademiens remissvar på 2016 års förslag till ny kyrkohandbok för Svenska kyrkan

Kungl. Musikaliska akademien har beretts möjlighet att svara på det reviderade förslaget till ny Kyrkohandbok (Svenska kyrkans utredningar 2016:1)

Liksom inför vårt förra remissvar (Svenska kyrkans utredningar 2012:2), vilket bifogas detta dokument, är akademiens grundläggande intresse att se till den musikaliska kulturarvsaspekten, med lika betoning på det befintliga kulturarvet och det framtida – alltså den musik som skapas idag och i morgon. Akademien inriktar sig därför i sitt svar på förslagets musikdel.

Kungl. Musikaliska akademien avvisar bestämt även det reviderade Kyrkohandboksförslaget.

Nedan beskrivs närmare akademiens ställningstagande, skälen för detta samt vår syn på de grundläggande svagheter som vidlåder både arbetsprocesserna i projektet och det slutliga resultatet.

Vi kan konstatera att de ansvariga tjänstemännen för kyrkohandboksprojektet i mycket ringa omfattning har låtit den skarpa kritiken gällande musikdelen från förra remissrundan få någon som helst inverkan på det reviderade förslaget. Detta är både besynnerligt och djupt oroande.

Arbetet bär prägel av oförklarlig brådska (med anmärkningsvärda konsekvenser) och en ovilja att ta till sig genomtänkta sakliga synpunkter från flera olika musikaliskt och vetenskapligt högkompetenta instanser. Att detta förhållande i slutändan kommer att drabba Svenska kyrkan själv är knappast en vågad gissning.

Det är naturligtvis Svenska kyrkan som bestämmer över sin egen organisation, men det är akademiens uppfattning att en förstärkt musikalisk kompetens i kyrkans högsta ledning snabbt skulle få en synnerligen positiv effekt. Idag finns ofta en diskrepans mellan de fantastiska musikaliska prestationer som regelbundet utförs av kyrkans musiker och den insikt om detta som finns på central nivå.

— KUNGL. MUSIKALISKA —
— AKADEMIEN —

Kort historik

Kungl. Musikaliska akademien (KMA) lämnade under våren 2014 sitt remissvar på Kyrkohandboksförslaget 2012 (KHF 2012). Förslaget avvisades där i sin helhet på grund av de principiella brister som resulterat i en rad musikaliska och urvalsmässiga problem och svagheter.

I remissvaret konstaterades att musiken i kyrkohandboken är en viktig del av Sveriges klingande kulturarv, i nutid såväl som i framtid, och att ett förändringsarbete därför kräver en öppen och transparent arbetsprocess byggd på sakkunskap och vedertagna akademiska, konstnärliga och praktisk-musikaliska principer.

Efter ingående analys av det *reviderade* kyrkohandboksförslaget (KHF 2016) kan vi nu tyvärr konstatera att inget substantiellt har förändrats i förhållande till det tidigare förslaget.

KMA välkomnar visserligen att texter och ordningar enligt det reviderade förslaget nu fritt skall kunna musiksättas, men i övrigt avvisar vi även denna gång förslaget i sin helhet på grund av det undermåliga arbetet med musikdelen. Förslagets iögonenfallande brister kan sammanfattas i tre huvudpunkter:

1)

De processer som har lett fram till Kyrkohandboksförslaget kan inte anses som acceptabla – varken ur vetenskaplig, musikalisk eller kulturell synvinkel

KMA påpekade i sitt remissvar att arbetet borde omorganiseras för att kunna ges den förankring i musiklivet som krävs för förslagets trovärdighet och acceptans. KMA fick senare möjlighet att delta med två representanter i den grupp av företrädare för fem musikorganisationer som under hösten 2014 och våren 2015 förde samtal med handboksprojektets styrgrupp och ledning om behovet av förbättring och förankring av arbetsprocesserna. Vid möten 2014 med biskopsmötets representanter och kyrkostyrelsens arbetsutskott gavs entydiga signaler om ett omtag i handboksarbetet, vilket med önskvärd tydlighet visas av följande citat ur minnesanteckningarna från möte den 16 oktober 2014:

”Ärkebiskopen påtalar behovet av kvalitetssäkring i processen, så att det som förs fram till kyrkostyrelsen för beslut håller hela vägen. [...] För det fortsatta arbetet bör det bildas en musikkommitté med uppdrag att skissa på hur organisationen ska se ut för det fortsatta arbetet med musiken, ge förslag på experter, presentera för biskopsmöte och kyrkostyrelse. [...] För en ny fas i handboksarbete bör man först lägga fast riktlinjerna för processen.” (ur Minnesanteckningar, Kyrkokansliet, Ärkebiskopens och Generalskreterarens sekretariat, Svenska kyrkan, punkt 4. ”Hur kvalitetssäkra?”, jämför också Biskopsmötets protokoll 7/2014 § 132 där ovanstående förslag diskuterades).

Symptomatiskt nog för hela processen kan vi notera att inget av detta har kommit till stånd, och för musikens vidkommande är innehållet i KHF 2016 i allt väsentligt fortfarande detsamma som i KHF 2012.

Den insyn i processen som vårt deltagande möjliggjorde stärkte tyvärr bilden av ett arbete helt utan vägledande principer och med ett ofta slumpartat fokus på enskilda detaljer och rena infall. Musikorganisationernas viktigaste förslag och rekommendationer för hur muskarbetet borde bedrivas, med professionalism, transparens och lyhördhet gentemot kyrkans musiker och övrigt musikliv, vann inte gehör hos handboksprojektets ansvariga och togs heller aldrig upp till vidare

diskussion. Av detta skäl valde de fem musikorganisationerna att avbryta samtalen – detta för att inte framstå som medansvariga till en process som alltför uppvisar fatala brister.

Sammanfattningsvis framstår tydligt bilden av ett arbete på central nivå som i musikaliskt hänseende inte alls står i paritet med det högtstående och kreativa arbete som ofta präglar kyrkans verksamhet ute i organisationen.

Vi finner det märkligt att kyrkans ledning från sina egna tjänstemän accepterar ett så undermåligt och nyckfullt arbete med musikdelen i förslaget som nu – trots en tidigare remissrunda – har presenterats.

2)

Vården av det befintliga kulturarvet har inte skett med tillräcklig vetenskaplig och konstnärlig omsorg

KMA konstaterade 2014 att Serie A i KHF 2012 präglades av oredovisade ändringar, helt utan musikvetenskaplig värdering. Vi finner nu att gudstjänstmusik A i det reviderade kyrkohandboksförslaget (f.d. Serie A) fortfarande är behäftad med så många brister och olösta problem att en egentlig revision av den äldre musiken (gregorianik, koraler och äldre originalsatser) inte ens kan anses vara inledd. Med tanke på att kyrkohandboksförslaget i detta avseende är betydligt svagare än Kyrkohandboken av 1986 anser vi att det vore direkt oansvarigt gentemot framtidens gudstjänstliv att anta gudstjänstmusik A som den nu står.

Vi ser därför ett tydligt behov av en omsorgsfull och genomgripande revision av den äldre liturgiska musiken, inte minst eftersom kyrkohandboken 1986, liksom KHF 2012 och KHF 2016, fortfarande präglas av 1960-talets tidsbundna forskningsläge och estetik. Det är obegripligt att man i kyrkohandboksarbetet har försuttit tillfället att i det befintliga förslaget tillgängliggöra, levandegöra och vitalisera kyrkans äldre musiktraditioner för såväl samtiden som framtiden.

3)

Musikaliskt nyskapande

Vi noterar att KHF 2016 enligt våra och andra remissinstansers önskemål nu föreslås ge möjlighet till fritt musikval till stadfästa texter. Detta kommer att stimulera till nyskapande med både bredd och djup, på olika nivåer och med skilda tonspråk, och ger hopp om framväxten av ett framtida klingande kulturarv. I enlighet med detta förslag bör KHF 2016:s gudstjänstmusik B-E endast ses som ett bidrag bland andra, och inte ges en särställning genom ett införlivande i kyrkohandbokens musikdel. Om man vid en senare tidpunkt skulle vilja införliva nyare musik med kyrkohandboken kunde – med utgångspunkt i vad som visat sig vara omtyckt och bärkraftigt – en kompetent och välförankrad urvalsprocess inledas.

Slutord

Kungl. Musikaliska akademien föreslår att

- deadline för antagande av en ny kyrkohandbok tills vidare slopas
- ett genomgripande arbete med den äldre musiken (motsvarande HB 86 och Gudstjänstmusik A i KHF 2016) inleds. Detta arbete bör bygga på vedertagna akademiska, konstnärliga och praktisk-musikaliska principer.
- principen om fritt musikval till stadfästa texter och ordningar med omedelbar verkan tillåts gälla

Skulle Svenska kyrkan finna ovanstående förslag möjliga att genomföra kan - om så önskas - Kungl. Musikaliska akademien även i fortsättningen stå till förfogande som musikalisk samtalspart i arbetet med en ny kyrkohandbok.

Kungl. Musikaliska akademien

Stockholm den 1 april 2016

Susanne Rydén

Preses

Tomas Löndahl

Ständig sekreterare

Dnr: 14002

Remissyttrande

Förslag till Kyrkohandbok för Svenska kyrkan

Kungl. Musikaliska akademien har beretts möjlighet att svara på rubricerad remiss (Svenska kyrkans utredningar 2012:2).

Akademiens grundläggande intresse i denna process är att se till den musikaliska kulturarvsaspekten, med lika betoning på det befintliga kulturarvet och det framtida, alltså den musik som skapas idag och i morgon. Akademien inriktar sig därför på att i första hand kommentera dessa aspekter.

Även i nätenkäten kommer akademien att endast besvara de frågor som berör musiken.

Kungl. Musikaliska akademien avvisar bestämt Kyrkohandboksförslaget i dess helhet.

Nedan beskrivs i tre sammanfattande huvudpunkter grunderna för detta avvisande.

En utförligare analys följer sedan.

De processer som har lett fram till Kyrkohandboksförslaget kan inte anses som acceptabla, varken ur vetenskaplig, musikalisk eller kulturell synvinkel.

Trots att Kyrkohandboksförslaget är ett till lika delar musikaliskt och teologiskt dokument har den musikaliskt utbildade expertisen varit kraftigt underrepresenterad i arbetet. Detta kan möjligen ses som en avspeglning av det faktum att kyrkomusiken nästan helt saknar representation i kyrkans högsta ledning på nationell nivå. Inte heller har grunderna för det slutliga urvalet av musiksakkunniga och av medverkande tonsättare angivits. Kraftiga skillnader mellan Kyrkostyrelsens direktiv och den faktiska processen existerar också, helt okommenterade. Handbokskommittén har inte

KUNGL. MUSIKALISKA
AKADEMIEN

heller gjort sig tillgänglig för att delta i det normala akademiska samtalet kring hymnologiska och kyrkomusikaliska frågor, vilket förstärker bilden av en sluten process.

Värden av det befintliga kulturarvet har inte skett med tillräcklig vetenskaplig och konstnärlig omsorg.

Den nuvarande kyrkohandboken är ett samlat dokument med lager från olika epoker i den svenska kyrkomusikens historia. Efter oredovisade ändringar och utelämnanden har Kyrkohandboksförslaget Serie A blivit den del som ska föra detta arv vidare in i framtiden, helt utan musikvetenskaplig värdering. Utarmningen av innehållet i Serie A innebär att samhörigheten med den världsvida kyrkan och med tidigare generationer kristna försvagas.

Kyrkohandboksförslaget stänger dörren för musikaliskt nyskapande.

I stället för att i dagens mångspråkiga och mångkulturella samhälle öppna dörren på vid gavel för nyskapande har man ställt samman ett antal serier som på ett inte närmare beskrivet sätt ska representera modernitet och tillgänglighet. Särskilt iögonenfallande är att musiken i serierna B-E till allra största delen är skriven och bearbetad av en snäv krets inom kyrkan redan etablerade personer. Denna musik, utvald enligt processer som inte tillfredställande redovisats, kommer att bli normerande eftersom det är den enda som får användas i formen Högmässa som huvudgudstjänst. Vill man använda annan musik måste man fira huvudgudstjänsten enligt annan ordning eller inhämta dispens från Domkapitlet. Ett sådant auktoritärt handlag med nyskapandeprocesserna vittnar inte om en djupare förståelse för mångfaldstanken.

Enligt Kungl. Musikaliska akademien vore det en bättre väg att med kunskap och omsorg revidera och komplettera den nuvarande handboken för att säkerställa att angelägen kyrkomusik blir tillgänglig för dagens och framtidens gudstjänstfirare. Till detta arbete borde fogas en textdel med reviderade och nyskrivna texter som sedan fritt kunde tonsättas och användas som likaberättigad musik i den svenska högmässan. Om man vid en senare tidpunkt skulle vilja införliva en del av denna nya musik med kyrkohandboken kunde - med utgångspunkt i vad som visat sig vara omttyckt och bärkraftigt - en kompetent och välförankrad urvalsprocess inledas.

Fördjupade principiella synpunkter

Försöksverksamhet har inte genomförts

Någon försöksverksamhet genomfördes inte innan förslaget skickades ut på remiss, trots att detta ingick i arbetsgruppernas utvidgade uppdrag från 2009.

[”Kyrkostyrelsen beslutade den 8 december 2009 att genomföra en mer genomgripande revision av Den svenska kyrkohandboken, samt att den skulle föregås av försöksordningar för huvudgudstjänsten”, Kommentarsvolymen, s. 13].

Vi finner dessvärre att den forcerade arbetsgången tydligt märks i slutresultatet. (Enligt de egna

dokumenten utfördes det musikaliska arbetet huvudsakligen så sent som 2011 och 2012, precis innan Kyrkohandboksförslaget gick ut på remiss). Man har som mest haft två musiksakkunniga (och från början bara en). Vid akademiens remissvarsgrupps möte med Årkebiskopen och handläggare på Kyrkokansliet i december 2013 uppgavs att musikrepresentanterna i expertgruppen valts ut ”genom personkännedom”, vilket vi finner häpnadsväckande. Allt för få har fått ta ansvar för slutresultatet – och dessutom under stor tidspress. En av de två sakkunniga på musikområdet har också under remissåret offentligen meddelat att han inte kan stå bakom Kyrkohandboksförslaget (se Lars Åberg i *Kyrkomusikernas tidning* 2013:12). Detta måste tas på stort allvar och beaktas principiellt vid sidan av remissammanställningen.

Viktiga institutioner saknas bland remissinstanserna

Vi noterar i utskickslistan över institutioner som ombeds inkomma med remissvar att två av landets största utbildare av kyrkomusiker (Kungliga musikhögskolan, Stockholm och Högskolan för scen och musik, Göteborg), liksom alla folkhögskolor som ger Svenska kyrkans kantorsutbildning (förutom Geijerskolan) saknas. När vi under februari 2013 vände oss till Kyrkokansliet för en förklaring till detta uppseendeväckande förhållande, blev svaret att man använt sig av remissutskickslistan från det refuserade Kyrkohandboksförslaget 2000. Även detta indikerar att arbetsprocessen har varit forcerad och ogenomtänkt. Såvitt vi erfar har Kyrkokansliet vid årsskiftet 2013-2014 fortfarande inte kontaktat de utelämnade institutionerna med erbjudande om att lämna in remissvar.

Musikserie A är en otillfredsställande bearbetning av nuvarande Kyrkohandbok

Vi finner det anmärkningsvärt att man inte genomfört någon revidering av den traditionella musiken i Serie A, utan okritiskt övertagit dessa melodier och texter i helt obearbetad form. Däremot finns en rad omotiverade och okommenterade strykningar i serie A (dessa behandlas ingående bl.a. i en artikel i *Hymnologi: Nordisk tidskrift*, 2013:3-4). Att sammanställa en serie med Svenska kyrkans traditionella musik (accentus-sång, concentus-sång och koraltradition) är ett lika viktigt och dagsaktuellt arbete som urvalet av ny musik i övriga serier, och i vissa avseenden är det musikaliska materialet i nuvarande kyrkohandbok vetenskapligt och filologiskt föråldrat utifrån dagens

forskningsläge. Därtill är satserna till förekommande melodier i hög grad präglade av sin tid, och riskerar därför att låsa fast de äldre melodierna i det förra seklets estetik, snarare än att vara traditionella och levande i ordens egentliga betydelse.

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kristna kyrkan, vars gudstjänstfirande har gemensamma rötter. Den liturgiska musiken är en stor del av detta arv och skapar samhörighet och identifikation mellan systerkyrkorna. Många tonsättare har genom tiderna använt sig av kyrkans liturgiska melodier för att skapa musik som blivit en del av vårt gemensamma kulturarv - både inom och utom kyrkan.

Att rensa ut stora delar av vår äldsta liturgiska musik i Kyrkohandboken är detsamma som att ännu en gång vitmåla våra kyrkor. Vi tappar därigenom kontakten med vårt gemensamma musikaliska och liturgiska arv.

Denna synpunkt kan exemplifieras med följande för många kyrkor gemensamma liturgiska element som saknas i det nya förslaget:

1. Introitussången försvinner som moment i den nya Kyrkohandboksförslaget. Därmed bryts såväl en stark tradition som knyter Svenska kyrkan till systerkyrkorna i världen, som en ekumenisk process som pågått under 1800- och 1900-talen.
2. Lutherska kyrkors Gloria och Laudamus framför andra: "Allena Gud i himmelrik", samt Gloria- och Laudamussatserna ur "Missa de angelis" (en av de i världen mest sjungna mässorna) finns, som en konsekvens av Kyrkohandboksförslaget, bara som indirekt hänvisning till nuvarande psalmbok (med den problematiska och otillräckligt definierade benämningen "lovpsalm"). Därmed skjuts deras vidare öde i Svenska Kyrkan till framtida psalmboksarbete.
3. De liturgiska melodier för ordinariet, vilka i sin medeltida form sjungs under fastan i kyrkor över hela världen har strukits till förmån för artonhundratalsvarianter i obearbetad form.

Många fler exempel på drastiska strykningar utan argumentation i kommentarsvolymen skulle kunna anföras.

Vi föreslår alltså i första hand att Serie A - med erforderlig konstnärlig, historisk och vetenskaplig kompetens - omarbetas till en ny serie med musik i den svenska kyrkans rika äldre tradition.

Detta innebär ett omfattande arbete. Om en sådan omarbetning dock inte genomförs måste i alla fall enligt vår mening Serie A strykas och ersättas av nuvarande kyrkohandbok så som den står. Serie A är en otillfredsställande och helt opåkallad reducering utan egentlig revision, men med stora problem (exempelvis i de nya prefationerna). Mässans struktur är så likartad att all musik ur nuvarande kyrkohandbok utan svårighet kan användas i den nya ordningen för Högmässa.

Urvalsprocessen till musikserierna B-E är alltför snäv och saknar förankring

Processen för framtagandet av ny mässmusik till serierna B, D och i viss mån C (och där främst prefationerna) kan kritiseras ur rent principiell synpunkt. Kyrkohandboksförslagets arbetsgrupp, med som mest två musikansvariga, har beställt hela serier av musik för mässordinariet av två utvalda tonsättare och infogat deras

musik direkt i förslaget (möjligen med vissa oredovisade emendationer eller omarbetningar). Vi menar att detta är en alltför snäv, dåligt förankrad och godtycklig arbetsgång, som dessutom riskerar att avskärma Svenska kyrkan från det levande musiklivet ute i samhället. Ett bredare och mer representativt urval borde i stället göras i en öppen process. I kommentarsvolymen ges för övrigt ingen motivering till varför musiken i handboken alls bör förnyas. En rimlig arbetsmodell borde annars vara att först ange förändringsbehoven, sedan redovisa önskade övergripande målsättningar och först därefter inleda det konkreta arbetet med förslagets utformning.

Musikserierna B-E innebär ingen musikalisk förnyelse

Kyrkohandboksförslagets serier B, C och E innebär - i förhållande till nuvarande Kyrkohandbok - i stort sett ingen breddning av genre, stil eller konstnärliga uttryck. Viktiga idiom saknas helt, såsom jazz och folkmusik samt många nutida uttryck inom konstmusik och populärmusik, musikformer som är mycket uppskattade och framgångsrika i Svenska kyrkans rika och välbesökta konsertliv.

Konkreta musikaliska överväganden

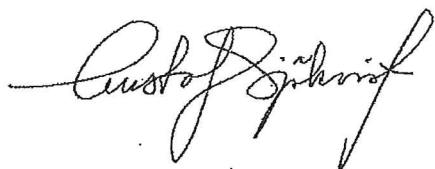
Användbarheten och genomförbarheten i den nya musikdelen är på en rad punkter betydligt svagare än i gällande kyrkohandbok. Man har exempelvis av oklara skäl konsekvent gått ifrån fri kantillation i de nya prefationerna och församlingssvaren, detta trots att de är skrivna i recitativisk stil. Detta förflyttar ansvaret från ackompanjatören (vilken tidigare kunde följa liturgens recitation) till liturgen, som nu måste följa angivna notvärden som i en solosång. Detta signalerar också ett skifte i synen på dessa texter från ett förhöjt tal (liturgens gestaltande roll i Mässan), till fixerade metrisk framföranden med prästen som solist, vilket innebär ett onödigt och omotiverat brott i eukaristidelens tidigare sammanhängande liturgiska enhet.

En stor mängd allvarliga notations-, sång- och speltekniska problem och rena felaktigheter behåller Kyrkohandboksförslaget som det nu står. Dessutom är textunderläggningen både språk- och musikfrämmande.

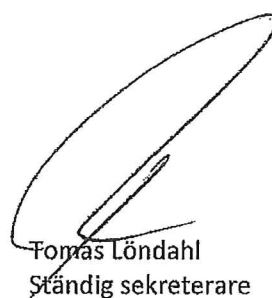
Bara att revidera de påtagligaste svagheter skulle innebära ett mycket omfattande arbete. Då dessa svagheter även är länkade till en del mer djupgående problem är egendomligheterna och de rena felaktigheterna i notationen långt mer allvarliga som symptom än som praktiska problem.

Kungl. Musikaliska akademien

Stockholm den 28 januari 2014

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Gustaf Sjökvist'.

Gustaf Sjökvist
Preses

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tomas Löndahl'.

Tomas Löndahl
Ständig sekreterare